

Goed nieuws

Marcus 1: 12-15

Meteen daarna dreef de Geest hem de woestijn in. 13Veertig dagen bleef hij in de woestijn, waar hij door Satan op de proef werd gesteld. Hij leefde er te midden van de wilde dieren, en engelen zorgden voor hem.

14 Nadat Johannes gevangen was genomen, ging Jezus naar Galilea, waar hij Gods goede nieuws verkondigde. 15 Dit was wat hij zei: 'De tijd is aangebroken, het koninkrijk van God is nabij: kom tot inkeer en hecht geloof aan dit goede nieuws.'

Genesis 9: 19-28

De zonen van Noach, die samen met hem uit de ark waren gekomen, heetten Sem, Cham en Jafet; Cham was de vader van Kanaän. 19Met de drie zonen van Noach begon de verspreiding van de mensheid over de hele aarde.

20Noach was landbouwer en legde als eerste een wijngaard aan. 21Hij dronk van de wijn, werd dronken en ging in zijn tent liggen, zonder kleren aan. 22Toen Cham, de vader van Kanaän, zag dat zijn vader naakt was, vertelde hij dat aan zijn twee broers, die buiten waren. 23Daarop namen Sem en Jafet een mantel, legden die over hun schouders, liepen achteruit de tent binnen en bedekten het naakte lichaam van hun vader, met afgewend gelaat, zodat zij hem niet naakt zagen. 24Toen Noach uit zijn roes ontwaakte en te weten kwam wat zijn jongste zoon hem had aangedaan, 25zei hij:

'Vervloekt zij Kanaän,

knecht van zijn broers zal Kanaän zijn,
de minste van alle knechten.

26Geprezen zij de HEER, de God van Sem;

knecht van Sem zal Kanaän zijn.

27Moge God ruimte geven aan Jafet,

hem laten wonen in de tenten van Sem;

knecht van Jafet zal Kanaän zijn.'

28Noach leefde na de zondvloed nog driehonderdvijftig jaar. 29In totaal leefde Noach negenhonderdvijftig jaar. Daarna stierf hij.

Marcus schrijft kort en krachtig, met weinig woorden, maar gebald. De woorden zijn geladen. Geest, woestijn, veertig dagen, satan, wilde dieren, engelen, gevangenschap en dan gaat het naar Galilea voor goed nieuws, inkeer geloof en koninkrijk.

Marcus heeft niet veel woorden nodig, want bij de geoefende bijbellezer gaan er veertig belletjes rinkelen. Veertig jaar zwierf het volk door de woestijn en dat was meestal geen blijie tijd, integendeel, er waren veel beproevingen. Honger en dorst, geen zin meer om vol te houden, vroeger was het beter, geen perspectief op een snelle aankomst in het beloofde land... Veertig dagen vasten, dat deden Mozes en Elia ook en daarna kwamen er grote ontmoetingen met God.

Het is Gods Geest die Jezus naar de woestijn brengt. De woestijn is onherbergzaam, moeilijk, wilde dieren worden genoemd. God heeft ons ook in de woestijn van dit leven gezet. Dit is blijkbaar de plek waar wij het best kunnen groeien... Het leven is niet makkelijk, de woestijn kent vele gevaren. Maar op zich is de woestijn geen bron van kwaad. Neen, het is satan die Jezus op de proef stelt – zijn naam betekent verhinderaar. Verhinderaar van het goede leven aan Gods hand, op God weg, in Gods levensadem.

Jezus kan het aan. Hij leeft tussen de wilde dieren. Hij zal straks tussen **mensen** moeten leven, die zich zo gedragen. Jezus weet zich gesteund en gedragen. Hij focust op zijn krachtbron, niet op de verleiding om op God te morren, zoals het volk voor hem dat deed in de woestijn.

Niet alleen Jezus, ook Johannes wordt aan de kwade machten overgeleverd. **Hij** wordt gevangengenomen.

Was zijn boodschap van inkeer en ommekeer te radicaal?

Paste die niet in Herodes' politiek?

Werd zijn aanhang te groot?

...

Het hield Jezus in elk geval niet tegen om te verkondigen. Hij vertelde **hetzelfde** als Johannes. Hij sprak over het koninkrijk, over inkeer en geloof, Hij bracht het goede nieuws.

Blijde boodschap hebben de mensen dat goede nieuws genoemd. De focus lag in die tijd ook op de vergeving van de zonden, die Jezus voor ons door het kruis bekomen heeft. We zijn op weg naar Pasen. Ook bij de tekst van vandaag denken we aan inkeer, zonde belijden, aan vergeving en nieuw leven, bevrijd leven. Jezus komt net uit de woestijn. Daar heeft hij de vuurproef doorstaan, daar heeft hij al wat hemzelf betreft, de zonde overwonnen. Het is een verwijzing naar wat komt met Pasen. **Wat Adam en Eva niet aankonden in het paradijs, dat heeft Jezus gedaan in de woestijn!**

Over zonde en overwinning gesproken...

Het verhaal van **Noach** begint bij een nieuwe wereld. Het kwade en de kwaden zijn van de aarde weggevaagd. Hier begint de gedroomde wereld, het nieuwe paradijs, zouden we denken.

Maar de mens is geen marionet. Dat wil God niet. De mens kiest zijn eigen weg. Dat is overduidelijk, als je meerdere kinderen hebt, of wanneer je jezelf met broers en zussen vergelijkt. We krijgen ze eerst op een rijtje, de zonen van Noach: Sem, Jafet en Cham, de vader van Kanaän.

Vreemd, dat **bij Cham** zijn oudste zoon ook Kanaän wordt genoemd. Dat is bij de anderen niet het geval. Als bijbellezers weten we dat er iets bijzonders aan de hand zal zijn met Cham, of Kanaän of met het nageslacht in deze lijn..., dat we daar zometeen meer over zullen horen.

Dat is een techniek die in onze moderne literatuur ook gebruikt wordt. In je inleiding maak je duidelijk waar je verhaal over zal gaan. Jules Verne begint zijn Reis om de wereld in 80 dagen met een weddenschap én met een bankroef. Die twee thema's zijn twee draden waaraan het verhaal en de spanning in het verhaal hangt. Je weet waar je als lezer aan toe bent.

Zo gaat het ook met bijbelse verhalen. We horen in de inleiding al waarover het zal gaan: over Noach als vader, over Sem en Jafet daarachteraan en over Cham en Kanaän, daar zetten we een asterisk bij. – Sommigen worden al nieuwsgierig...

Noach is na de zondvloed de eerste die een wijngaard bouwt. Leuk weetje. Dit betekent dat hij het land gaat bewerken, dat hij als mens terug tot zijn bestemming komt, tot de opdracht die God aan de mens geeft in het tweede hoofdstuk van Genesis om het land te bewerken en te bewaren.

Noach geniet van de vruchten van zijn wijngaard en wordt dronken. Er wordt niet gezegd dat dat een zonde was. Noach ontdekte iets. Iemand moest de eerste zijn en **wist hij veel** wat het zou uitwerken. Hij gaat in zijn dronken bui onbedekt in zijn tent liggen.

Maar dan gebeurt er iets wat niet door de beugel kan: Toen Cham, de vader van Kanaän, zag dat zijn vader naakt was, vertelde hij dat aan zijn twee broers, die buiten waren. De twee anderen reageren direct door hun vader te bedekken, achterwaarts, zonder dat zij naar zijn lichaam kijken.

Cham heeft het gedaan. Maar wat was er nu zo verkeerd. Was het niet, net als bij Noach, iets per ongeluk, onschuldig?

Blijkbaar niet.

De hele bijbeltekst is erg netjes in zijn taalgebruik. Voortdurend wordt er gesproken over bedekt of onthuld. Maar wanneer er over Cham wordt gesproken, gaat de camera mee in zijn hoofd. We gaan met zijn ogen zien en horen zijn woorden. Hij ziet Noach... naakt liggen.

Ook Adam en Eva zien na de zonde elkaars naaktheid. Vanaf dan heeft de mens een geheim plekje dat behalve in een geoorloofde intieme relatie bedekt moet blijven. En als je er per ongeluk op uitkomt, dan kijk je weg.

Begin je te zien wat er in ons verhaal gebeurt? Cham ziet zijn vader naakt en vertelt het breeduit aan zijn broers. Cham wordt geprikkeld door het seksuele en verraadt daarmee de relatie met zijn vader.

De twee anderen, Sem en Jafet, gaan zichzelf en hun vader en de relatie tussen de zonen en de vader beschermen, door Noach te bedekken.

Het is trouwens Sem die het voortouw neemt. Dat is duidelijk. Zijn naam staat eerst, hij krijgt ook de grootste zegenspreuk. Rondom de naam Sem staan ook allemaal sisklanken die zijn naam benadrukken en Noach zegt tot Jafet dat hij in de tenten van Sem zal wonen. Sem, die zich als een eerstgeborene, waardig gedraagt.

Noach spreekt zijn kinderen alle drie toe. Hij is een vader die duidelijkheid schept.

Maar het eigenaardige is dat Cham niet genoemd wordt. Zijn zoon Kanaän krijgt een vervloeking over hem. De naam Cham wordt niet meer genoemd. Hij is geen naam meer waardig, geen vermelding meer waardig. Kanaän wordt wel genoemd, zijn oudste zoon. Nu begrijpen we waarom er in de inleiding van het verhaal bij Cham extra staat geschreven dat hij de vader is van Kanaän.

En zo komt de vervloeking op zijn zoon terecht, op het nageslacht. Vorige week zagen wij dat Elisa's knecht Gechazi een huidziekte kreeg en zijn nageslacht ook. Zulke zaken doen mensen soms afkeer hebben van de bijbel. Wat is dat toch, dat kinderen moeten boeten voor wat hun ouders of grootouders hebben gedaan?

Het is iets als wederkerend karma. Cham wordt met nadruk "de vader van Kanaän" genoemd. Kinderen doen hun ouders na. Ze leren de zaken van hun ouders. Wanneer hun ouders gewoon zijn te spotten, wanneer ze opa en oma niet eren, dan nemen kinderen dat over. Zo gaat het en zo ging het. Mooie woorden voeden niet op, een voorbeeld wel.

De vraag die voor ons uit het verhaal voortkomt is deze: Van wie ben **jij** er één? Van Sem, die duidelijk actie onderneemt om in Gods wegen te wandelen? Van Jafet, die graag meedoet in het goede, of van Cham, die zichzelf meer waant dan een ander?

Over de vraag naar de vloek die over de kinderen komt, valt nog wel iets te zeggen, in het licht van andere verhalen en andere teksten. Zo weten we dat God regelmatig op zijn negatieve besluiten terugkomt, wanneer mensen zich **bekeren**. Dan blijken ze **toch** tot zijn koninkrijk met alle zegeningen te mogen behoren.

En laat dat nu ook de boodschap zijn, die Jezus brengt. Ik heb de zonde en het kwaad overwonnen. Wie in mij gelooft, wie tot inkeer komt, die komt binnen in het Gods koninkrijk. Zoals Sem zijn vader bedekte, zo bedekt Jezus onze zonde. Van wie je ook afstamt en wat je ook van vorige generaties hebt geërfd. Er is altijd hoop, er is altijd toekomst, door de liefde van de altijd aanspreekbare God. Naast de les in het gebruik van onze tong uit het verhaal van Noach, is er bij Jezus goed nieuws, dat wij altijd naar God kunnen terugkeren. Met die gedachte gaan we op weg naar Pasen.